

T Ü R M O B

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ ÜŞAVİRLER VE
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ

**SOSYAL GÜVENLİK KURUMU İLE
UYGULAMADA YAŞANAN
SORUNLAR VE ÇÖZÜM
ÖNERİLERİNE İLİŞKİN RAPOR**

Ankara, 27 Mart 2012

I- KONU

TÜRMOB tarafından Odalara gönderilen 07.03.2012 tarihli ve 1437 sayılı yazı yazılarak SGK ile ilgili yaşanan sorunların yazılı olarak bildirilmesi istenilmiştir. Bu kapsamda, 21 odadan bilgi gelmiştir.

Gelen bu bilgilere değerlendirildiğinde odalarca SGK ile ilgili olarak tespit edilen sorunlar önce ana başlıklar itibariyle sınıflandırılmış ve bu konudaki öneriler de odaların bilgi yazılarındaki gerekçelerle birlikte aşağıda açıklanmıştır:

II- SORUNLARIN SINIFLANDIRILMASI

Odalarca bildirilen sorunları aşağıdaki şekilde sınıflamak mümkündür:

- 1- Yasal düzenlemelerden ve uygulamadan kaynaklanan sorunlar,
- 2- SGK bilgi işlem sisteminden kaynaklanan sorunlar.

Bu sınıflandırmalara göre SGK ile karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri izleyen bölümlerde yer almaktadır.

III- YASAL DÜZENLEMELER VE UYGULAMALARLA İLGİLİ SORUNLAR

Odalarca SGK ile ilgili işlemlerde yaşanan sorunların başında yasal düzenlemeler gelmektedir. SGK'nun kuruluşu, 5510 sayılı Yasanın uygulanmaya başladığı tarihler dikkate alındığında yaklaşık 6 yıllık bir süre geçmiştir. Yeni bir kurum olması, sosyal güvenlik kuruluşlarının tek çatı altında toplanması nedeniyle Yasal mevzuat da karma bir yapıda oluşmuştur. Teknik yönden ortaya çıkan bu durum, yasal değişikliği de gerektirmiş, 6 yıllık süre içinde de 5510 sayılı Yasada kısmi değişiklikler de yapılmıştır. Ancak, bugüne kadar yapılan bu yasal değişiklikler ortaya çıkan sorunların kısmen çözüm sağlamakla birlikte önemli sorunlar çözülememiştir.

A- İdari Para Cezaları Yeniden Düzenlenmelidir

5510 sayılı Yasada yer alan idari para cezaları, asgari ücret tutarı üzerinden hesaplanmaktadır. 5510 sayılı Yasada düzenlenen idari para cezalarının genellikle her bir işçi başına ayrı ayrı hesaplandığı göz önünde alındığında ceza tutarı ile fiil arasında ölçülülük prensibinden uzaklaşmaktadır.

Diğer taraftan, 5510 sayılı Yasanın yeni olması ve uygulamacılarının da yasaya tam olarak vakıf olamaması, işverenlerin cezalı durumlar karşılaşmalarına yol açmakta, meslek mensuplarınca da yasanın uygulamasından kaynaklanan teknik sorunlar işverene anlatılmasında yaşanan sorunlar nedeniyle, cezaların bazen meslek mensuplarınca üstlenmesi sonucunu doğurmaktadır.

SGK mevzuatının tam olarak uygulanması için belirli bir sürenin geçmesi gerektiği ve bu sürenin de henüz tekemmül etmediği kabul edildiğinde, 5510 sayılı Yasada yer alan idari para cezalarının gözden geçirilerek, ceza tutarlarının azaltılması gerektiği izahtan varestedir.

B- Verilmesi Gereken Bildirim Çeşitlerinin ve Sürelerinin Yeniden Belirlenmesi

1- Sigortalı bildirim ve tescili

5510 sayılı Yasanın 8 nci maddesinde düzenlenen sigortalı bildirim ve tescili başlığı altına yapılan düzenlemede Yasanın 4/(a) bendi kapsamında sigortalı sayılanların sigortalılık başlangıç tarihinden önce kuruma bildirilmesi gerekmektedir. Bu düzenleme sonucunda;

- *İşe başlatılması için sağlık kurulu raporu istenen hallerde ilgilinin aile hekimine başvurması işe başlama olarak kabul edilerek bildirim zamanında verilmediği iddiası,*
- *Aynı gün işe başlayan işçinin bildirim gerçeğe aykırı olarak başladığı gün bildirimde bulunulup, işe başlama tarihinin ertesi gün olarak bildirilmesi,*

Gibi uygulama sorunlara doğmaktadır.

Yukarıda özetlenen nedenler dikkate alınarak sigortalı bildirim süresinin, *işe başladığı gün veya 10 gün içinde yapılmasına* izin verecek değişikliğin yapılması yararlı olacaktır.

2- Geçici İş Göremezlik Ödeneğinin Alınabilmesi İçin Rapor Bilgi Girişinin Yapılması

5510 sayılı Yasanın 16 ncı maddesi uyarınca hastalık ve analık sigortasından sigortalıya hastalık veya analık hallerine bağlı olarak ortaya çıkan iş göremezlik süresince, günlük geçici iş göremezlik ödeneği verilmektedir.

Bu ödeneğin ödenebilmesi için sigortalının rapor bilgi girişinin sistemde yapılması ve raporlu olduğu günler için de işverence ücret ödenmemesi gerekmektedir. Ancak, uygulamada işverenlerce raporlu olduğu günler için de ücret ödenebilmekte bu durum da uygulamada hesaplama sorunlarına yol açmaktadır. Bu kapsamda yasal düzenlemede, raporlu olunan günler için işverence ücret ödenmesi halinde iş görmezlik ödeneğinin ödenmemesine ilişkin değişiklik yapılabilir.

Adı geçen ödeneğin ödenebilmesi için işverenlerde yapılmakta olan rapor bilgi girişlerinin ilgili sigortalı tarafından ve ilgili sağlık kuruluşunca yapılması şartı getirilerek, işverenlerin bu tür bildirim yükümlülüğü kaldırılabilir. Çünkü, söz konusu raporun işverene, meslek mensubuna iletilmesinde zaman bakımında önemli problem yaşanmaktadır. Özellikle, sigortalının rapor bitiminde bu raporu işverene ibraz ettiği en sık görülen hadiselerdir.

Diğer taraftan, 5510 sayılı Yasanın 4/b (eski statüsü Bağ-Kur'lu) maddesi kapsamında sigortalı olan vergi mükellefi ve esnaflara da doğum nedeniyle raporlu oldukları süreler için, tıpkı 4/a kapsamındakiler gibi rapor parası alacakları da adı geçen Yasanın 16 ncı maddesinde hüküm altına alınmıştır. Ancak, uygulamada SGK Kısa Vadeli Sigortalar Daire Başkanlığı, mali müşavir olan Bağ-Kur sigortalısı bayanın doğum yapması nedeniyle doğum öncesi ve doğum sonrası istirahatlı olduğu sürelerle ilişkin geçici iş görmezlik ödeneği talep etmesini doğru bulmamış ve taşra birimlerini bu yönde talimatlandırmıştır. Ancak, 5510 sayılı Yasada, 4/b (Bağ-Kur'lu) kapsamında sigortalı olan kadınların doğum yaptıklarında geçici iş görmezlik ödeneği almayacaklarını düzenleyen bir hüküm bulunmamaktadır. Bu nedenle, 5510 sayılı Yasanın 4/b kapsamında olan sigortalı kadınların doğumdan önceki sekiz ve doğumdan sonraki sekiz haftalık (çoğul gebelik halinde ise ilk on haftalık) sürede geçici iş görmezlik ödeneği alma haklarından yararlandırılması kanun emri olup, uygulamada karşılaşılan sorunun giderilmesi yararlı olacaktır.

Bu bizim ifademiz olmayıp, 5510 sayılı Kanun'un bir gereğidir. Esasen kanunda yer almamasına rağmen şirket ortağı olması dolayısıyla Bağ-Kur kapsamına giren kadınlara da doğum nedeniyle rapor parası verilmelidir.

Aynı primi ödeyen sigortalıların bir kısmına rapor parası denilen geçici iş görmezlik ödeneği verilip, bir kısmına verilmemesi son derece yanlıştır.

3- Eksik Gün Bildirimi Kaldırılmalıdır

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nin 102 nci maddesi uyarınca verilmesi gereken eksik gün bildirimine ilişkin bilgi formu (Ek-10) Kuruma verilmekte veya Acele Posta Servisi, iadeli taahhütlü ya da taahhütlü olarak aylık prim ve hizmet belgesinin verilmesi gereken sürede gönderilmektedir. Diğer taraftan adı geçen Yönetmeliğin aynı maddesinde yer alan “*Genel bütçeye dahil dairelerin, özel bütçeli idarelerin, döner sermayelerin, fonların, belediyelerin, il özel idarelerinin, belediyeler ve il özel idareleri tarafından kurulan birlik ve işletmelerin, bütçeden yardım alan kuruluşlar ile özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum, kurul, üst kurul ve kuruluşların, kamu iktisadi teşebbüslerinin ve bunların bağlı ortaklıkları ile müessese ve işletmelerinde ve sermayesinin %50'sinden fazlası kamuya ait olan diğer ortaklıklarının, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ve üst kuruluşlarının, sendikaların, vakıfların, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamındaki kuruluşların işyerleri ve toplu iş sözleşmesi yapılan işyerleri ile 50 ve üzerinde sigortalının çalıştırıldığı aylara ilişkin özel sektör işyerlerinde eksik gün bildirim nedenlerinin aylık prim ve hizmet belgesinde belirtilmesi yeterlidir. Bu işyerleri için ayrıca eksik gün bildirim formu ile eki belgeler aranmayacaktır.*” Biçimindeki düzenleme ile istisna da getirilmiştir. Halbuki istisna kapsamına alınan işyerleri, işçi sayısı 50'nin altında olan işyerlerinden daha fazla düzenli olup, bu yükümlükleri yerine getirebilecek yeterli personel sayısında ve ön muhasebe elemanlarına sahip işyerleridir. Küçük ölçekteki, bir başka deyişle işçi sayısı 50 nin altındaki işyerlerinde de eksik gün bildirimine aylık prim ve hizmet belgesinde belirtilmesi yeterli görülerek, bu işyerleri için ayrıca eksik gün bildirim formu ile eki belgeler eksik gün bildirim nedenlerinin aylık prim ve hizmet aranmaması eşitlik prensibi açısından gerekli olup, bu konuda Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nde değişiklik yapılması yararlı olacaktır.

4- Türkiye İş Kurumu'na Verilen Bildirimlerin Kaldırılması

5838 sayılı Yasanın 5 nci maddesi ile 5510 sayılı Yasaya eklenen Ek Madde 1'de işverenler tarafından, 5510 sayılı Yasanın 8 inci, 9 uncu ve 11 inci maddelere göre Kuruma yapılan sigortalı ve işyerlerine ilişkin bildirimler; 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanununun 3 üncü maddesi, 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 62 nci maddesi, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 48 inci maddesi ve 4857 sayılı İş Kanununun 3 üncü maddesi hükümleri uyarınca Bakanlık ile ilgili bölge müdürlüklerine ve Türkiye İş Kurumuna yapılması gereken bildirimlerin yerine

geçeceği açıkça hüküm altına alınmıştır. Ancak, uygulamada 2904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 3 üncü maddesi uyarınca, adı geçen kurum görevlerini ifa edebilmek için, işverenlerden faaliyete geçirdikleri işyerleri hakkında kendisine bilgi vermesini istemektedir.

Çalışan işçi sayısı 10'nu aşan işyerlerinde zorunlu olan aylık işgücü çizelgesi İŞKURA da verilmektedir. İşçilerin bu durumları *e-sgk* da bildirildiğinden mükerrer bilgi verilmesine neden olmaktadır. Bu nedenle, **İşkura verilen Aylık İşgücü çizelgesinin kaldırılması gerekmektedir.**

Dolayısıyla, yukarıda açıklanan sorunların çözümü için 2904 sayılı Yasada da açık düzenleme yapılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

C- Geçici İş Göremezlik Ödeneğinin Ödenmesinde İlk İki Gün İçinde Ödenek Verilmemesi

5518 sayılı Yasanın 18/b maddesi uyarınca, aynı Yasanın 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile 5 inci madde kapsamındaki sigortalılardan hastalık sigortasına tabi olanların hastalık sebebiyle iş göremezliğe uğraması halinde, iş göremezliğin başladığı tarihten önceki bir yıl içinde en az doksan gün kısa vadeli sigorta primi bildirilmiş olması şartıyla geçici iş göremezliğin üçüncü gününden başlamak üzere her gün için, geçici iş göremezlik ödeneği verilmektedir. Dolayısıyla ödenek ilk iki gün için hesaplanmamaktadır. Diğer taraftan, sigortalıya, hastalık nedeniyle sağlık izni verildiğinde, gerek 5510 sayılı Yasada gerekse 4857 sayılı İş Yasasında söz konusu iki güne ait ücretlerin işveren tarafından ödeneceğine dair bir hüküm de bulunmamaktadır.

Bu durumda, sağlık izni alan sigortalı için iki gün ücret ödenmemesi durumu ile karşılaşılmaktadır. Halbuki, 818 sayılı BK, m.328 *(1.7.0212 tarihinde yürürlüğe girecek olan 6098 sayılı BK, m409'da aynı hüküm yer almaktadır.)* uyarınca, hastalık gibi nedenlerle işçinin kusuru olmaksızın kısa süre için iş ifa edemediğinde ücretinin işveren tarafından ödeneceğine dair amir hüküm bulunduğundan, bu hükümden yararlanılarak işçilerin ücretlerinin ödenmesi istenebilmektedir. Yasalar arasındaki bu uyumsuzluk uygulamada karmaşa yarattığı gibi çalışan aleyhine sonuçlar da doğurabilmektedir. Dolayısıyla, BK'ndaki hüküm dikkate alınarak 5510 sayılı Yasada değişiklik yapılması gerekmektedir.

D- Sosyal Güvenlik Uygulamalarını İçeren Usullerin Yasa ile Belirlenmesi

Parafiskal bir gelir niteliğinde olan SGK primlerine ilişkin düzenlemeler, 5510 sayılı Yasada düzenlenmiştir. Vergi benzeri bir mali yükümlülük olarak da ifade edilebilen bu yükümlülükler, hem maddi hem de şekli ödevleri de beraberinde getirmektedir. Ancak, 5510 sayılı Yasada hem maddi hem şekli yükümlülükler bir arada düzenlenmiş olup, yasada yer alan yetkiye istinaden de SGK'na çıkarılan düzenleyici işlemlerle, şekli yükümlülüklerin yerine getirilme biçimi belirlenmeye çalışılmıştır. Bu durum uygulamada 5510 sayılı Yasanın uygulanmasını daha da karmaşık hale getirdiğinden, bu Yasa kapsamında yerine getirilmesi gereken şekli ödevleri içeren –VUK gibi- bir Yasal düzenleme yapılmasına ihtiyaç bulunmaktadır. SGK Usul Yasasının çıkarılması, 5510 sayılı Yasanın uygulanmasında ortaya çıkan uygulama farklılıklarını da azaltabilecektir.

E- İş Kazası Bildirimleri Yeniden Düzenlenmelidir

5510 sayılı Yasanın 13 üncü maddesi uyarınca iş kazasının işveren tarafından, o yer yetkili kolluk kuvvetlerine derhal ve Kuruma da en geç kazadan sonraki üç işgünü içinde bildirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, Çalışma Bölge Müdürlüklerine de bildirimde bulunulması gerekmektedir. Ayrıca, , 5510 sayılı Yasanın 4/b bendi kapsamında olan sigortalıların iş kazası geçirmeleri hâlinde, bir ayı geçmemek şartıyla kendisi tarafından geçirdiği iş kazasına ilişkin rahatsızlığının bildirimine engel olmadığı günden sonraki üç iş günü içinde bildirmeleri ve bildirim yapmalarına engel durumlarını hekim raporu ile veya mücbir sebep olayını belgelemeleri şarttır. Dolayısıyla, uygulamada da bürokratik işlemleri artıran bu uygulamanın yeniden düzenlenerek, 5510 sayılı Yasanın 4/a maddesi kapsamına giren sigortalılarda kolluk kuvvetlerine bildirim, 4/b maddesi kapsamına giren sigortalılar için de hekim raporunun verilmesi yeterli görülerek birden fazla işlem yapılmasının önüne geçilmesinde yarar bulunmaktadır.

Bu kapsamda, iş kazasında istenilen raporun ilgili sağlık kurulu tarafından alınması yeterli olmalı, ayrıca işverenin iş kazaları için SGK ve Çalışma Bölge Müdürlüğüne verdiği bildirimler kaldırılmalıdır

F- Sigorta Prim Teşvik Sisteminin Sadeleştirilmesi ve Hesaplama Kriterlerinin de Yeniden Düzenlenmesi Gerekliliği

Ülkemizde çeşitli Kanunlarla yapılan düzenlemeler ile sigorta prim teşviği sağlanmaktadır. Bu Yasaların birçoğu geçici mahiyette olduğundan uygulamada teşvik şartlarının takip edilmesini zorlaştırdığı gibi teşvikten yararlanılamamasına da yol açmaktadır. Bu nedenle, sigorta prim teşviklerinin 5510 sayılı Yasada toplanmasında yarar bulunmaktadır.

Ayrıca, 5510 sayılı Yasanın 81/1 maddesinde öngörülen % 5 hazine payı teşviki ile ilgili olarak da uygulamada sorun yaşanmaktadır. Bu fıkra ve diğer ilgili mevzuatla sağlanan sigorta prim desteklerinin aynı dönem için birlikte uygulanması halinde, bu destek öncelikle uygulanması gerekmektedir. Ancak, bu fıkra da yararlanılan “teşvik” uygulamasında, mevzuatları gereğince zorunlu olarak istihdam edilen personelin de teşvikten yararlanıp yararlanamayacağı konusunda bir açıklık bulunmamaktadır. **Zorunlu istihdam edilen personel için uygulanmış teşvik uygulamalarının Kurum tarafından iade edilmesi de istenebilmektedir. Dolayısıyla, bu sorunun açık yasa hükmü ile giderilmesinde yarar bulunmaktadır.**

G- 5510 sayılı Yasanın 4/b Maddesi Kapsamına Giren Sigortalılarda Prim Matrahı Yeniden Belirlenmelidir.

5510 Sayılı Yasanın 4/b maddesi kapsamında sigortalı olan işverenlerin aylık prime esas kazancı, aynı Yasanın 80.maddesi uyarınca, çalıştırdığı sigortalıların prime esas günlük kazancının **en yükseğinin otuz katından az olamamaktadır.** Söz konusu tutar da ölçülü değildir. Özellikle, işverenin yatırım amaçlı, yüksek düzeyde maaşı olan bir personel istihdam etmek zorunda kalması halinde, bu işveren için ayrıca çalıştırdığı işçinin ücretine göre kendi SGK prim maliyetine katlanmaktadır. Ayrıca, bu düzenleme yüksek ücret ödemelerinde işverenleri kayıt dışı kalmaya yönlendirebilmektedir. Dolayısıyla, Yasada yer alan “otuz kat” ölçüsünün makul bir seviyeye çekilmesinde yarar bulunmaktadır. Bu kapsamda değişiklik yapılarak, “otuz kat” ibaresi kaldırılarak bunun yerine 4/b kapsamındaki sigortalılar için **asgari ücretin günlük tutarının az olmamak kaydıyla, işverence serbestçe belirlenebilmesine izin verilmesi gerekmektedir.**

H- Süresinde Yerine Getirilmeyen Yükümlülüklerle İlgili Olarak Kolaylık Sağlayan Düzenlemeler Yapılmalıdır

İşverenlere önemli yükümlülük ve ödevler yükleyen 5510 sayılı Yasada, Vergi Kanunlarında yer alan pişmanlık, uzlaşma, düzeltme ve indirim gibi kolaylıklar yer almadığı gibi, mücbir sebeplere de bu Yasada yer verilmemiştir. Dolayısıyla, 5510 sayılı Yasada yapılacak yeni düzenlemelerle, Vergi Usul Kanunu'nda yer alan pişmanlık, uzlaşma, düzeltme ve indirim mekanizmalarına benzer kolaylıklar ile mücbir sebep hallerin de Yasada yer verilmesinde yarar bulunmaktadır. Mücbir sebep hali ile düzenleme yapılırken, işverenlerin yükümlülüklerini işveren adına yerine getiren meslek mensupları nezdinde gerçekleşen mücbir sebeplerin de kapsama alınarak düzenleme yapılmalıdır.

İ- 5510 Sayılı Yasada Sürelerin Hesaplanması da Kurala Bağlanmalıdır

5510 sayılı Yasada, yükümlülüklerin yerine getirilmesine ilişkin süreler belirlenmekle birlikte bu sürelerin nasıl hesaplanacağı kurala bağlanmamıştır. Halbuki, usul yasalarında yer alan sürelerin nasıl hesaplanacağını kurala bağlanması gerektiği izahtan varestedir. Dolayısıyla sürelerin hesaplanmasında uygulanacak kurallar açık olarak hüküm altına alınmalıdır.

J- Şirket Ortaklarının Zorunlu Olarak SGK Kapsamına Alınmasına İlişkin Norm Yeniden Düzenlemelidir

5510 sayılı Yasada A.Ş ortakları dışında kalan diğer şahıs ve sermaye şirketlerinde ortakların tamamı şirketi temsile yetkili olsun ya da olmasın sigortalı sayılmıştır. Bu düzenlemelerin yeniden gözden geçirilerek sadece şahıs ve sermaye şirketlerinin tamamında sadece şirketi temsile yetkili ortakların sigortalı sayılması yararlı olacaktır. Çünkü sadece kar payı elde eden ortakların sigortalı kapsamına alınması hakkaniyete uygun düşmemektedir. Kaldı ki yönetici olmayan ortaklara herhangi ücret ödenmesi de söz konusu değildir.

IV- BİLGİ İŞLEM ALT YAPISI İLE İLGİLİ SORUNLAR

Bilgi işlem alt yapısı ile ilgili sorunlar aşağıda ana başlıklar halinde belirtilmiştir.

A- Kurumlar Arası İşbirliği Sağlanmalıdır.

1. İş-Kura verilen Aylık İşgücü Çizelgesi kaldırılmalıdır.10 işçiyi aşan işyerlerinde zorunlu olan aylık işgücü çizelgesi İş-Kura verilmektedir. İşçilerin bu durumları e-SGK'da zaten mevcut olup kurumlar arası bir düzenlemeyle sağlıklı bilgi akışı sağlanabilir. Bu kapsamda, İş -Kur ile ilgili bildirim yükümlülüklerinin tamamen kaldırılması ve kurumlar arası koordinasyon sağlanarak bilgilere ulaşması sağlanmalıdır.
2. Bildirim listeleri sosyal güvenlik kurumu sitesinde verildiğinden ilgili kuruluşların bu giriş ve çıkışları temin ederek meslek mensuplarından ikinci bir bildirim istememesi (İş Kur'un meslek mensuplarından liste istemesi vb.) için gerekli alt yapı çalışmaları tamamlanmalıdır.
3. İş kazaları 4857 sayılı Yasaya göre iki işgünü içerisinde 5510 sayılı Yasaya göre üç işgünü içerisinde ilgili kurumlara bildirilmektedir. Aynı Bakanlığın farklı birimlerine yapılan bu bildirimlerin elektronik ortamda tek bir kuruma yapılması daha uygun olacaktır.
4. Çalışmadığına dair bildirim girişleri işçinin raporuna göre yapılmaktadır. Bu rapor SGK hastaneleri tarafından verilmektedir. İşgörmezlik bildirimlerinin elektronik ortamda doğrudan sağlık kurumlarınca SGK'ya bildirilmesi faydalı olacaktır.

Ayrıca e-bildirge ekranında aylık prim ve hizmet belgesi gönderildiğinde raporlu olunan günler için uyarı çıkmalıdır. Bu durumda, eksik gün bildirim formu verilmesine de gereksinim kalmayacaktır.

Diğer taraftan hastanelerden talep edilen heyet raporları gibi belgelerin de elektronik ortamda gönderilmesi üzerinde durulmalıdır

B- SKG İnternet Sayfası daha işlevsel hale getirilmelidir.

1. SGK Web sayfasında tebliğ genelge ve uygulama yönergelerinin yeniliklerin ve değişikliklerin web adresinde ana sayfada "iş gören" ve "işveren" ayrımı yapılarak yayımlanması daha dikkat çekici olur diye düşünmekteyiz.

2. SGK'nın internet sitesi sık sık kapanmakta ve ağırlaşmaktadır. Özellikle aylık prim ve hizmet belgelerinin verilmesine son iki üç gün kala yoğunluk nedeniyle sisteme ulaşılamamaktadır. SGK internet sitesinin zaman zaman ağırlaşmasını engellemek için altyapı destek takviyesi yapılmalıdır.
3. Meslek mensuplarının çalışma hayatını kolaylaştırmak için hizmet vermekte olduğu işveren ve çalışanlarının SGK bilgilerine ulaşımını sağlamak amacıyla meslek mensuplarına özel SGK sisteminde yeni bir sayfa hazırlanması ve Gelir İşleri Başkanlığı ve Noterler Birliği tarafından uygulanmakta olduğu gibi meslek mensuplarının sisteme ulaşımı için şifre tahsis edilmesi sağlanmalıdır. Çünkü bazı durumlarda gece yarılara kadar sistemin açılmasını beklenmektedir.
4. Gelir İdaresi Başkanlığında olduğu gibi Sosyal Güvenlik Kurumu da değişikliklerle ilgili Kanun,KHK, yönetmelik, tebliğleri gibi yasal düzenlemeleri e-posta - ile gönderirse, değişiklikler daha iyi takip edilebilir ve gereksiz yere işverenin cezai durumlar muhatap olması önlenir.

C- Vadeyi Aşan Tahsilatları Yapan Yetkili Banka Sayısı Arttırılmalıdır.

1. Zamanında ödenmeyen sosyal güvenlik primleri hali hazırda günü geçtikten sonra dört banka tarafından tahsil edilmektedir. Geçmiş tahsilata yetkili banka sayısının artırılması faydalı olacaktır.
2. Özel bina inşaatlarında inşaat bitiminde ilişiksizlik belgesi alırken o aya ait ödenecek SGK primlerini bankadaki sistemler görememektedir. Bundan dolayı tekrar SGK'ya gidip çıktıyı aldıktan sonra ödeme gerçekleşmektedir. Bu tamamen zaman kaybına neden olmakta aynı zamanda iş yükünü arttırmaktadır. Bu tür özellikli durumlarda ödemelerin internet ortamında alınabilmesi için çalışma yapılmalıdır.

D- İşyeri Bildirgesi Elektronik Ortamda Verilmelidir.

1. İşyeri bildirgesi elden verilmektedir. **İşyeri bildirgelerinin de elektronik ortamda verilmesi için gerekli alt yapı çalışması tamamlanmalıdır. Böylece aynı gün işyeri sicil numarası da alınabilecektir.**

E- Borç Sorgulama ve Borç Döküm Yazıları İle ilgili Sorunlar Çözölmelidir.

1. SGK prim borçları KDV iade alacağından mahsup edildiğinde her işlemde SGK dan borç dökümü yazısı istemektedir. Bazı SGK müdürlüklerinden bu yazıların alınmasının sorun olmaktadır. **Cari dönem borçları için tahakkukun yeterli olması ve mahsup işlemini kolaylaştırıcı olması adına bu yazının ivedilikle verilmesi için gerekli çalışmanın yapılması faydalı olacaktır. Ayrıca Maliye Bakanlığı ile SGK arasında bu bilgilerin elektronik ortamda aktarılması da sağlanmalıdır.**
2. Borcu yoktur yazısı istenilen dosyanın tüm illeri kapsayacak şekilde internet ortamında sorgulama yapılabilmesi, yazı ve faks ile süreyi uzatan işleme yer verilmemelidir. Ayrıca e- Borcu yoktur çıktılarındaki ihaleli ve ihalesiz olarak alınan borcu yoktur yazısı, bir kaleme indirilmelidir. Diğer taraftan, bu sorgulamaların ilgili kurumlar tarafından yapılması için gerekli alt yapının sağlanması konusu değerlendirilmelidir.
3. Kurum ödenmeyen SGK primlerinin günlük faizlerinin hesaplandığı bir borç sorgulama sistemini acilen devreye sokmalıdır.
4. Sosyal Güvenlik Kurumunun İnternet sitesinden işyeri şifresiyle alınan
 - a) İşverene ait Türkiye genelinde borcu yoktur,
 - b) İstihkak alınacak işyerine ait borcu yoktur,
 - c) İhaleye katılmak için Türkiye genelinde İşverenin borcu yoktur,yazılarında “İstihkak (hak ediş) ödemelerinde kullanılamaz” yazılı olduğundan meslek mensupları her hak ediş ödemelerinde (İhale Makamı Kurumdan şifre alıp borç sorgulamasını yapmıyorsa) SGK.’ya müracaat ederek ıslak imzalı yazı almak zorunda bırakılmaktadır. Oysaki Kurumun sitesinde özel şifre ile alınan Türkiye genelinde borcu yoktur veya İstihkak alınacak işyerine ait borcu yoktur yazılarına göre işlem yapılması gerekir. Bunun için de söz konusu borcu yoktur yazılarında geçen “İstihkak ödemelerinde kullanılamaz” ibaresinin Kurum tarafından kaldırılması gerekir. Bu yapıldığı takdirde meslek mensuplarına ve işverenlere kolaylık sağlayacaktır

F- Şifre alımı ile ilgili sorunlar çözülmelidir.

1. İnternette işlemleri yapabilmek için alınan e-Bildirge şifresi ile aynı zamanda “İnternet e-Borcu Yoktur” şifre müracaatı yapılmamalıdır. İnternet E-Borcu Yoktur şifresi için meslek mensuplarından müracaat formu istenmemelidir.
2. Sosyal Güvenlik Kurumuna işyeri tescil ve bildirge şifre müracaatları ayrı ayrı yapılmaktadır. Ayrıca işyeri tescil ve bildirge şifreleri SGK’ca meslek mensuplarına ancak mükelleflerin noter kanalıyla vekâlet vermesi halinde verilmektedir. Mükelleflerle yapılan sözleşmeler göz önünde bulundurularak sözleşme ibrazı halinde mükellef şifrelerinin meslek mensuplarına verilmesi sağlanmalıdır. Diğer taraftan Maliye Bakanlığının uygulamaları için meslek mensuplarına verilen tek şifre ile meslek mensupları Sosyal Güvenlik kurumuna bildirimleri yapabilmesi değerlendirilmelidir.
Ayrıca meslek mensupları mükelleflerden şifre zarfını teslim almak için vekalet alındığında ve şifre zarfını teslim almak için başvurulduğunda bazı Sosyal Güvenlik Merkezleri şifrenin ada olmadığını söyleyerek şifre teslim etmemekte, ödenmeyen SGK primlerinden dolayı riskli olduğundan firmaların her şifre başvurusunda firma sahipleri SGK’ya çağırılmak zorunda kalınmaktadır. Ankara da bu konuyla ilgili olarak da Ulucanlar Sosyal Güvenlik Merkezi . şifreyi teslim etmekte, . ancak Rüzgarlı Sosyal Güvenlik Merkezi vermemektedir. SGK şubeleri arasında uygulama farklılıklarının giderilmesi gerekmektedir.
3. Şifre ve işyeri numarası almak için başka ilçelere gidildiğinde, aynı günde işyeri numarası ve şifre alınamamaktadır. Bu durumda meslek mensuplarında iş ve zaman kaybına yol açmaktadır Daha önceden İl Müdürlüklerinden alınan şifreler, artık merkez müdürlüklerinden alındığından, merkez müdürlüklerinin de her ilçede bulunması durumunda, ilden şifre almak için ilçelere gidilmesi nedeniyle il merkezinde muhasebesi düzenlenen işyerlerinin bağlı buldukları illerden de şifrelerinin verilmesinin daha uygun olacaktır..
Ayrıca il dışındaki işlerde işveren şifresini kendi merkez SGK Müdürlüğünden alabilmelidir.

G- Elektronik Ortamda Yapılan İşlemler çoğaltılmalıdır.

1. Kuruma internet ortamında verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde kanuni süresinden sonra olası hatalardan dolayı kuruma verilmesi gereken iptal ve ek mahiyetteki aylık prim ve hizmet belgelerinin kuruma elden/posta ile verilmesi uygulamasının yerine bu bilgilerin internet ortamında girişinin yapılmasına olanak sağlanmalıdır (Gelir İdaresi Başkanlığı uygulamalarında bu sistem mevcuttur).
2. SGK'ya bildirilen eksik gün bildirimleri ve nedenleri aylık bildirmede bildirildiğinden ayrıca kağıt ortamında kuruma bildirilmesine gerek olmaması gerektiği düşünülmektedir.
3. Aylık prim ve hizmet bildirgesinin kanuni süresini geçtikten sonra internetten gönderilebilmesi sağlanmalıdır.
4. İşe girişlerde iş sözleşmesinin standart olarak, SGK internet sayfasından alınabilmesine olanak sağlanmalıdır.

H- e-Tedbir Uygulamaları Dikkatli Uygulanmalıdır.

1. İşverenin prim veya diğer (iş kazası rücu gibi) borçlarından dolayı tapu ve trafik sicil de konulan tüm e-tedbir uygulamaları nedenleriyle işverenler mağdur olduklarından borç tutarlarına uygun tedbir konularak işverenin korunması ve dava konusu edilerek zarar verdirilmemesi uygun olacaktır.

İ- Mevcut Uygulama Yazılımları Geliştirilmelidir.

1. Meslek mensuplarına hata yaptırmayacak, e-bildirge vb bildirimlerde elektronik ortam düzenleyicisi görevlileri gerekli tedbirleri almalı, buna göre program geliştirmeleri yönünde acil uygulamaya geçilmelidir.
2. Aylık prim ve hizmet belgeleri gönderilirken, puantajı sehven unutulmuş işçi ile ilgili bir önceki dönem aylık hizmet belgesi karşılaştırılarak uyarı vermesini sağlayıcı sistemin sağlanması hataları azaltıcı bir işlev gösterecektir.
3. Tek bir menüden hem işe giriş, hem işten çıkış, e-borcu yoktur gibi işlemlerin yapılmasının sağlanması, işlem kolaylığı sağlayacaktır.

4. İşe giriş bildirgesindeki mesleki kodlar ile teşviklerdeki mesleki kodlar uyum sağlamadığından meslekle ilgili teşvikten eksik faydalanılması sonucu ortaya çıkabilmektedir. Bu uyumun sağlanması gerekmektedir.
5. Hatalı ve yanlış verilen işçi giriş ve çıkışlarını sistem uyarmadığından meslek mensupları cezai müeyyideye maruz kalabilmektedir. Sisteme uyarı ikazı getirilmesi değerlendirilmelidir.
6. 5084 sayılı Kanuna göre aylık bildirge girilirken bir önceki dönemden borcun olup olmadığının sistemden ikaz edilmesine ilişkin alt yapı sağlanmalıdır.
7. SGK' nın 4a kapsamında çalışan sigortalıların hizmet dökümlerinde önceki yılların bilgisayar ortamına aktarılması sırasında hizmet dökümlerinde eksiklikler vardır. Bu eksikliklerin dosyalarının tekrar gözden geçirilerek tamamlanması gerekmektedir. Çünkü 4a sigortalılar e-devlet şifreleri ile hizmet dökümlerini görerek emeklilikleri için ne kadar hizmet süresi kaldığını takip etmektedirler.
8. Tarım bölgelerinde günlük ve anlık işçi alımı olabilmektedir. İnşaat işlerinde olduğu gibi yaş sebze meyve işleme ve gündelik çalışma sektörlerinde de işçi girişi aynı gün yapılabilir. Bu konuda olabilecek istismların denetim yapılarak giderilebilmesi mümkün bulunmaktadır.
9. İşe giriş ve işten ayrılış bildirelerinin verildiği bölümde tarih aralığı verilerek sorgulama yapılabilir.
E-Bildirge sorgulama sisteminde iki tarih arasında olan tüm bilgilerin aynı anda görüntülenebilmesi sağlanmalıdır.
10. Meslek mensubu tarafından SGK' ya bildirilen Raporların bildirim zorunluluğu kaldırılmalı, SGK bu işlemi kendi sistemi içinde otomasyonunu sağlamalıdır.
11. Aylık Bildireler iptal edildiğinde yeni XML dosyası sisteme tekrar yüklenemiyor. Bu nedenle istihdam edilen personelin bilgileri tekrar manuel olarak girilmek zorunda kalmamak için tekrar XML dosyası sisteme yüklenebilmesi sağlanmalıdır.
12. 4447 sayılı Yasanın geçici 10 maddesi gereği yararlanılan teşvikin uygulanmasında geçerli olan 6 aylık çalışan ortalamasını mevcut sistemin uyarı yapmaması nedeniyle işverenler geçmiş dönemlere ait prim farklarının gecikme ceza ve zamlarıyla ödemek zorunda kalmaktadırlar. Ayrıca 5510 sayılı

yasanın 5 puanlık indiriminden yararlanılamamaktadır. Bu nedenle sistemin düzeltilmesi veya 5510 sayılı Yasa kapsamında 5 puan indirimli aylık prim hizmet bildirgesi alınması sağlanmalıdır.

J- Van İlinde Meydana Gelen Depremle İlgili Yazılım Çalışmaları tamamlanmalıdır.

1. Van İlinde depremin meydana geldiği 23.10.2011 tarihinden önce tahakkuk ettiği halde ödenmemiş olan primlere 23.10.2011 ile 31.10.2012 tarihleri arasında gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanmaması yönünde düzenleme yapılmasına rağmen Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı “**Elektronik Yazılım Programı**”nı bugüne kadar ilgili genelgeye uyarlamamıştır. Bundan dolayıdır ki cari dönem dışındaki aylık prim ve hizmet belgelerini sistem kabul etmediği gibi işe giriş ve çıkış bildirimleri yapıldığında sistem idari para cezası uygulamaktadır. Bu durumun acilen çözülmesi gerekmektedir.

Cari dönem dışındaki aylık prim ve hizmet belgelerini sistem kabul etmediği için bu aylara ait bildirimler kâğıt ortamında verilmesine rağmen kurum herhangi bir işleme tabi tutmamaktadır.

Ayrıca sistemin uyarlanmaması nedeniyle 5084, 5515, 4447 sayılı teşvik yasasından yararlanan işverenler için gönderilen aylık prim ve hizmet belgelerinden gerekli indirimlerden faydalandırmamaktadır

K- İnşaat İşleri İle İlgili Sorunlar Çözölmelidir.

1. İşverenden iş alan taşeronların (alt İşverenlerin) kendi yapamadığı bazı işleri tali taşeronlara yaptırdığı durumlarda, tali taşeronların bu işyerinde çalıştırdığı işçilerin kimler olduğu, sigortasız işçi çalıştırılıp çalıştırılmadığı ve SGK Primlerinin ödenip ödenmediği hususlarının tespiti mümkün bulunmamaktadır. Oysaki tali taşeron çalıştıran taşeronların bahsedilen bu bilgileri Kurum internet sitesinden temin edebilmesi halinde İşveren-Taşeron-Tali Taşeron firmalarda çalıştırılan işçiler konusundaki sıkıntılar azaltılabilecektir.

L- Diğer Sorunlar

5510 sayılı Yasa ile 4/a ve 4/b sigortalılarının geçmiş döneme ilişkin prim tahsilatlarında kredi kartı ile ödeme yapmalarına (ve mümkünse taksitlendirme yapılmasına) olanak sağlanmalıdır.